

Incoterms® 2020 w umowie - matryca obowiązków

Kto odpowiada za kolejne elementy dostawy przy każdej z 11 reguł. **S** - sprzedawca, **K** - kupujący. Miejsce dostawy jest zawsze punktem przejścia ryzyka.

Reguła	Dostawa = przejście ryzyka	Załadunek u nadawcy	Przewóz główny	Ubezpieczenie	Odprawa eksportowa	THC port załadunku	THC port przezn.	Rozładunek u celu	Odprawa importowa
EXW	w zakładzie sprzedawcy, bez załadunku	K	K	brak	K	K	K	K	K
FCA	przekazanie przewoźnikowi kupującego	S¹	K	brak	S	K	K	K	K
CPT	przekazanie pierwszemu przewoźnikowi	S	S	brak	S	S	K²	K²	K
CIP	przekazanie pierwszemu przewoźnikowi	S	S	S (A, 110%)	S	S	K²	K²	K
DAP	miejsce przeznaczenia, gotowe do rozładunku	S	S	brak	S	S	S³	K	K
DPU	miejsce przeznaczenia, po rozładunku	S	S	brak	S	S	S³	S	K
DDP	miejsce przeznaczenia, po odprawie przywózowej	S	S	brak	S	S	S³	K	S
FAS	wzdłuż burt statku w porcie załadunku	S	K	brak	S	K	K	K	K
FOB	na pokładzie statku w porcie załadunku	S	K	brak	S	S	K	K	K
CFR	na pokładzie statku w porcie załadunku	S	S	brak	S	S	K²	K²	K
CIF	na pokładzie statku w porcie załadunku	S	S	S (C, 110%)	S	S	K²	K²	K

¹ Przy FCA w zakładzie sprzedawcy sprzedawca ładuje towar na środek transportu kupującego; przy dostawie w innym miejscu nie rozładowuje go ze swojego pojazdu.

² Kupujący, chyba że koszt mieści się w umowie przewozu zawartej przez sprzedawcę - warto to zapisać wprost.

³ Sprzedawca, jeśli koszt powstaje przed miejscem dostawy (np. dostawa do magazynu kupującego w głębi kraju); jeśli miejscem dostawy jest terminal, ustal to w umowie.

A - zakres ubezpieczenia według klauzul A (szeroki), C - według klauzul C (minimalny); suma co najmniej 110% ceny z umowy.

THC - opłaty terminalowe.

Reguły dla każdego rodzaju transportu

EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP - także dla kontenerów i przewozów łączonych (statek, kolej, ciężarówka). Reguły morskie FAS, FOB, CFR, CIF stosuj do ładunków podawanych bezpośrednio na statek. Przy kontenerach ICC zaleca FCA zamiast FOB oraz CPT lub CIP zamiast CFR i CIF.

Wzory zapisów reguł w umowie

Schemat: **[reguła] [dokładne miejsce lub port, kod UN/LOCODE], [kraj], Incoterms® 2020**. Nawiasy kwadratowe zastąp danymi z kontraktu.

Reguła	Wzór zapisu
EXW	EXW magazyn sprzedawcy, [pełny adres], [kraj], Incoterms® 2020
FCA	FCA [nazwa terminalu], [port] ([UN/LOCODE]), [kraj], Incoterms® 2020
CPT	CPT [terminal lub magazyn w miejscu przeznaczenia], [miasto], [kraj], Incoterms® 2020
CIP	CIP [terminal lub magazyn w miejscu przeznaczenia], [miasto], [kraj], Incoterms® 2020; ubezpieczenie: klauzule A, 110% ceny
DAP	DAP magazyn kupującego, [pełny adres], [kraj], Incoterms® 2020
DPU	DPU [terminal lub magazyn z rampą], [pełny adres], [kraj], Incoterms® 2020
DDP	DDP magazyn kupującego, [pełny adres], [kraj], Incoterms® 2020
FAS	FAS nabrzeże [nazwa], port [nazwa] ([UN/LOCODE]), [kraj], Incoterms® 2020
FOB	FOB [nazwa statku lub wskazany przez kupującego], port [nazwa] ([UN/LOCODE]), [kraj], Incoterms® 2020
CFR	CFR port [nazwa] ([UN/LOCODE]), [kraj], Incoterms® 2020
CIF	CIF port [nazwa] ([UN/LOCODE]), [kraj], Incoterms® 2020; ubezpieczenie: klauzule C lub szersze

Przykładowe kody UN/LOCODE: PLGDN - Gdańsk, PLGDY - Gdynia, PLSZZ - Szczecin, CNSHA - Szanghaj, CNNGB - Ningbo, CNYTN - Yantian (Shenzhen), DEHAM - Hamburg, NLRTM - Rotterdam.

Pięć zapisów, które prowadzą do sporu - i ich poprawki

Zapis nieprecyzyjny	Problem	Zapis poprawny
FOB Szanghaj	Brak wersji, kilka terminali, reguła morska przy kontenerze	FCA Yangshan Deep Water Port, Szanghaj (CNSHA), Chiny, Incoterms® 2020
CIF Polska	Kraj zamiast portu, brak wersji	CIP Baltic Hub, Gdańsk (PLGDN), Polska, Incoterms® 2020
DAP Poznań	Brak adresu - spór o dowóz w mieście	DAP magazyn kupującego, [pełny adres], Poznań, Polska, Incoterms® 2020
EXW nasz zakład, Incoterms	Brak adresu i roku; problem z odprawą wywozową	FCA zakład sprzedawcy, [pełny adres], Polska, Incoterms® 2020
DDP Warszawa, Incoterms 2010	Stara wersja; sprzedawca może nie odprawić towaru w PL	DAP magazyn kupującego, [pełny adres], Warszawa, Polska, Incoterms® 2020

Lista 10 pytań przed podpisaniem kontraktu

Zaznacz każdy punkt, zanim podpiszesz umowę sprzedaży lub potwierdzisz zamówienie.

☐	1. Czy reguła pasuje do środka transportu? Kontener i przewóz łączony - reguły dla każdego transportu (FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP).
☐	2. Czy miejsce dostawy lub przeznaczenia jest nazwane dokładnie: terminal, nabrzeże albo pełny adres, najlepiej z kodem UN/LOCODE?
☐	3. Czy w zapisie jest wersja „Incoterms® 2020”?
☐	4. Czy wiesz, w którym punkcie przechodzi na Ciebie ryzyko - i czy od tego momentu masz ubezpieczenie ładunku?
☐	5. Przy CIP i CIF: czy zakres polisy (klauzule A lub C) i suma (min. 110% ceny) odpowiadają wartości i wrażliwości towaru?
☐	6. Czy umowa rozstrzyga, kto płaci opłaty terminalowe (THC) w porcie załadunku i w porcie przeznaczenia?
☐	7. Czy wiadomo, kto rozładowuje towar w miejscu przeznaczenia i na czyj koszt (DAP a DPU)?
☐	8. Czy strona odpowiedzialna za odprawę wywozową i przywozową może ją faktycznie przeprowadzić (EORI, przedstawiciel celny, rejestracja VAT przy DDP)?
☐	9. Czy reguła, miejsce i wymagane dokumenty są takie same w umowie, akredytywie, zleceniu dla spedytora i polisie?
☐	10. Czy przejście własności i zabezpieczenie płatności są uregulowane osobną klauzulą - bo Incoterms ich nie obejmują?

Pamiętaj: reguła Incoterms nie ustala ceny, warunków płatności, przejścia własności ani prawa właściwego dla umowy. Te sprawy trzeba zapisać w kontrakcie osobno. Przy imporcie spoza Unii przygotuj numer EORI i dokumenty do odprawy, zanim towar dopłynie do portu.

Incoterms a wartość celna - co doliczyć, co wyłączyć

Według unijnego kodeksu celnego (art. 71 ust. 1 lit. e i art. 72 lit. a) do wartości celnej wlicza się koszty transportu, załadunku i ubezpieczenia do miejsca wprowadzenia towaru na obszar celny Unii, a koszty transportu po tym miejscu się wyłącza. Ministerstwo Finansów w wytycznych (wersja 2.4, sierpień 2026) podkreśla, że nie zależy to od tego, kto ponosi koszty. Przy transporcie morskim miejscem wprowadzenia jest port, do którego towar po raz pierwszy przybywa na obszar celny Unii.

Reguła	Co zawiera cena z faktury	Korekta przy ustalaniu wartości celnej
EXW	Cena bez transportu	Doliczyć: odprawę wywozową i transport w kraju nadania, fracht morski i ubezpieczenie do pierwszego portu w UE
FCA	Cena do przekazania przewoźnikowi	Doliczyć: fracht morski, THC w porcie załadunku, ubezpieczenie do pierwszego portu w UE
FAS / FOB	Cena do burty lub pokładu w porcie załadunku	Doliczyć: fracht morski i ubezpieczenie do pierwszego portu w UE (przy FAS także załadunek)
CFR / CPT	Cena z frachtem do miejsca przeznaczenia	Doliczyć: ubezpieczenie (jeśli było). Wyłączyć: część frachtu po UE, jeśli wykazana lub ustalona standardowymi stawkami
CIF / CIP	Cena z frachtem i ubezpieczeniem	Zwykle nic nie doliczać. Wyłączyć: transport po UE (np. dowóz z portu do magazynu), jeśli wykazany
DAP / DPU	Cena z transportem do miejsca w PL	Wyłączyć: koszty transportu po UE i rozładunku, jeśli wykazane osobno
DDP	Cena z transportem, cłem i VAT	Wyłączyć: transport po UE oraz cło i podatki zawarte w cenie

Dobrze wiedzieć

- Dopłaty frachtowe (paliwowa, walutowa, THC w porcie załadunku) co do zasady wchodzi do wartości celnej; opłaty za przestój kontenera - tylko jeśli powstały przed przybyciem towaru do UE.
- Jeśli fracht obejmuje odcinek po UE, a faktura go nie wyodrębnia, koszt dzieli się proporcjonalnie do odległości lub na podstawie standardowych stawek przewoźników (art. 138 rozporządzenia wykonawczego 2015/2447).
- Ubezpieczenie wlicza się w całości, chyba że da się przekonująco wykazać jego część dotyczącą transportu po UE.
- VAT importowy liczy się od wartości celnej powiększonej o cło.
- W zgłoszeniu celnym regułę podaje się w elemencie danych „Warunki dostawy” (kod Incoterms, miejsce lub UN/LOCODE, kraj).

Zestawienie ma charakter informacyjny i nie zastępuje porady agencji celnej. Przy konkretnym imporcie wartość celną ustal na podstawie dokumentów przewozowych i faktur za fracht. Źródła: Incoterms® 2020 (ICC); rozporządzenie (UE) nr 952/2013; rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/2447; Ministerstwo Finansów - wytyczne w sprawie kosztów transportu i ubezpieczenia, wersja 2.4 (sierpień 2026). Incoterms® jest zastrzeżonym znakiem towarowym Międzynarodowej Izby Handlowej.